

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Subsidieregeling Schoon en
Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB)

Handleiding SSEB innovatie 2024

Definitieve versie februari 2024

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Komt mijn project in aanmerking?	4
2.1. Draagt u bij aan emissieloos?	4
2.2. Projectsoorten	4
2.3. Wie mag aanvragen?	6
2.4. Ben ik een MKB-onderneming?	6
2.5. Ben ik een onderzoeksorganisatie?	6
2.6. Afwijzingsgronden	6
3. Beoordeling van de projectaanvragen	8
3.1. Wijze van verdeling	8
3.2. Beoordelingscriteria projecten experimentele ontwikkeling	9
3.3. Toelichting berekening NO _x -reductie (beoordelingscriterium 3)	10
4. Projectkosten en hoogte subsidie	11
4.1. Welke kosten komen in aanmerking?	11
4.2. Toelichting op de posten.....	11
4.3. Administratie loonkosten	12
4.4. Financiering, BTW en niet-subsidiabele kosten	12
4.5. Maximum subsidiepercentages, bedragen en projectduur	13
5. De aanvraagprocedure in stappen	15
6. Onderdelen van de subsidieaanvraag	17
6.1. Overzicht projectdocumenten en bijlagen.....	17
6.2. Toelichting bijlagen.....	17
7. Als uw project subsidie krijgt toegekend	19
Bijlage 1 - Beoordelingscriteria en puntenverdeling	21
Bijlage 2 - TNO-tabellen t.b.v. berekening verwachte NO_x-reductie)	22

1. Introductie

Een toekomstbestendige bouwsector vraagt om verduurzaming van mobiele werktuigen en bouwlogistiek. Effectieve verduurzaming vereist nauwe samenwerking tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Daarom werken we samen aan een routekaart die het pad uitstippelt richting schoon en emissieloos bouwen in 2030. Eén van de maatregelen in deze aanpak is de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB). Hoofddoel van de regeling is het versnellen van de vermindering van stikstofuitstoot (NO_x) van bouwmachines.

Deze handleiding gaat uitsluitend over de SSEB-innovatiesubsidie (SSEB Innovatie) en ondersteunt u als aanvrager bij het komen tot een goede en complete aanvraag door uitleg te verschaffen over de voorwaarden, het proces en de beoordelingscriteria. Naast deze innovatiesubsidie kent de SSEB ook een aanschaf- en retrofitsubsidie. Deze twee subsidiemogelijkheden komen niet aan bod in deze handleiding. Meer informatie hierover vindt u op www.rvo.nl/sseb.

De SSEB Innovatie ondersteunt haalbaarheidsstudies en projecten experimentele ontwikkeling. De laatste kunnen gericht zijn op technische ontwikkeling of het opdoen van praktijkervaring.

In hoofdstuk 2 vindt u een beschrijving van de verschillende projectsoorten en de voorwaarden voor het indienen van een subsidieaanvraag.

Hoofdstuk 3 gaat over de beoordeling van de aanvragen en de criteria.

Hoofdstuk 4 beschrijft per projectsoort welke kosten in aanmerking komen voor subsidie, verdeling van de projectkosten naar mijlpalen en de maximale subsidiebedragen.

Hoofdstuk 5 behandelt alle stappen die van belang zijn bij de aanvraagprocedure.

Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van alle (verplichte) bijlagen, die u met uw aanvraag moet meesturen.

Meer informatie

Meer informatie over de SSEB Innovatie, en een projectideeformulier om uw eerste opzet aan ons voor te leggen vindt u op www.rvo.nl/sseb. Wij raden u aan van deze mogelijkheid gebruik te maken.

De verplichte bijlagen voor uw aanvraag staan op mijn.rvo.nl/sseb-innovatie. Heeft u vragen? Of twijfelt u of uw projectplan binnen het programma past, neem dan contact op via [Contact | RVO.nl | Rijksdienst](http://Contact|RVO.nl|Rijksdienst).

2. Komt mijn project in aanmerking?

Uw project komt mogelijk in aanmerking voor SSEB Innovatie als het bijdraagt aan het versnellen van de ontwikkeling van emissieloze bouwmachines in de pre-commerciële fase. Ook de uitrol of het gebruik van infrastructuur voor alternatieve energiedragers voor emissieloze bouwmachines of oplaadsystemen voor batterijen van emissieloze bouwmachines komen in aanmerking.

Werkzaamheden of voorzieningen voor het opwekken van energie waarmee bouwmachines geladen kunnen worden, komen niet in aanmerking voor de SSEB Innovatie. Doelstelling en voorwaarden Om in aanmerking te komen voor SSEB Innovatie, moeten de aangevraagde projecten voldoen aan de doelstelling en voorwaarden van de regeling die zijn omschreven in artikel 1.1, 1.2, en 4.1 tot en met 5.2 van de regeling zoals gepubliceerd in de Staatscourant.

Het hoofddoel van de SSEB is om stikstofuitstoot te verminderen in de bouwsector. Het neven doel is om een bijdrage te leveren aan het reduceren van emissies van CO₂ en fijnstof. De SSEB Innovatie draagt hier aan bij door de ontwikkeling en het in de praktijk testen van emissieloze bouwmachines te stimuleren.

2.1. Draagt u bij aan emissieloos?

Alleen emissieloze bouwmachines komen voor SSEB Innovatie in aanmerking.

Met een emissieloze bouwmachine wordt bedoeld dat de bouwmachine geen schadelijke stoffen uitstoot, hetzij broeikasgassen zoals CO₂ en methaan, hetzij verontreinigende gassen en deeltjes zoals stikstofoxiden, koolwaterstoffen en roet.

U kunt daarom alleen in aanmerking komen voor SSEB Innovatie als uw project zich richt op de ontwikkeling en inzet van volledig elektrisch aangedreven bouwmachines die in hun energie worden voorzien door een:

- Batterij (niet-loodhoudend)
- Brandstofcel (op basis van niet-fossiele waterstofdragers)
- Netspanning (via een kabel)

De machine moet ook worden genoemd in de categorieënlijst (zie bijlage 1 van de regeling).

Projecten die zich richten op schone, bijna-emissieloze technieken zoals een waterstofverbrandingsmotor of elektrische bouwmachines met een fossiele back-up generator komen niet in aanmerking voor de SSEB Innovatie.

Uitstootvermindering met behulp van een SCR-katalysator komt in sommige gevallen wel in aanmerking voor SSEB Retrofit. Meer informatie hierover vindt u op www.rvo.nl/sseb.

2.2. Projectsoorten

Binnen de SSEB Innovatie kunnen aanvragen worden ingediend op basis van 2 verschillende projectsoorten, gedefinieerd in de Europese Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV), en twee subtypen:

- 1) Project experimentele ontwikkeling
 - a) Technische ontwikkeling
 - b) Praktijkervaring
- 2) Project haalbaarheidsstudie

1) Project experimentele ontwikkeling (technische ontwikkeling en praktijkervaring)

Experimentele ontwikkeling (EO) staat dicht bij de markt: u verwerft, combineert, geeft vorm en gebruikt bestaande wetenschappelijke, technische, zakelijke en andere relevante kennis en vaardigheden met het doel om een nieuw of verbeterd product, proces of dienst te ontwikkelen. Dit kan ook activiteiten omvatten die gericht zijn op de conceptuele formulering, de planning, het documenteren van alternatieve producten, procedés of diensten.

De SSEB kent twee typen experimentele ontwikkeling: technische ontwikkeling en praktijkervaringsprojecten. Uitgangspunt voor beide is dat het gaat om het realiseren van verbeteringen aan producten, processen of diensten die niet grotendeels al vaststaan.

Technische ontwikkeling

Een project technische ontwikkeling kan de ontwikkeling van prototype emissieloze bouwmachines¹ omvatten. Net als het demonstreren, testen en valideren van deze machines in omgevingen die representatief zijn voor het functioneren onder reële omstandigheden. Hoofdoel hierbij is het realiseren van technische verbeteringen aan deze machines.

Praktijkervaring

Bij een project praktijkervaring kan het gaan om het in een realistische gebruiksomgeving aantonen van het functioneren van een emissieloze bouwmaschine, gecombineerd met overige factoren die een rol spelen bij de toepassing van deze machines zoals: laadinfrastructuur, aanpassingen aan netvoorzieningen, rolverdeling tussen betrokken partijen (netbeheerder, aannemer, overheden, etc.), veiligheid, planning, verzekeringen, contracten, opleiding, regelgeving, etc. Hoofddoel is te komen tot verbeteringen die niet of niet uitsluitend betrekking hebben op de bouwmaschine of technisch van aard zijn.

2) Project haalbaarheidsstudie

Een project haalbaarheidsstudie is een project waarbij sprake is van een onderzoek of analyse van het potentieel van een *project experimentele ontwikkeling*, zoals hierboven onder punt 1 omschreven. Het doel daarvan is de besluitvorming te ondersteunen door objectief en rationeel de sterke en de zwakke punten van een project experimentele ontwikkeling, en de kansen en risico's in kaart te brengen.

De te onderzoeken experimentele ontwikkeling kan een project technische ontwikkeling of project praktijkervaring zijn.

Als u in aanmerking wilt komen voor een subsidie voor een haalbaarheidsstudie dient u aannemelijk te maken dat u, eventueel in een samenwerkingsverband, in staat bent een project experimentele ontwikkeling uit te voeren. Dit doet u door aan te tonen dat:

- u of één van uw projectpartners relevante ervaring heeft met technische productontwikkeling;
- of
- u of één van uw projectpartners relevante ervaring heeft met de inzet van bouwmachines;
- en
- u over voldoende eigen middelen of financiering beschikt.

De onderbouwing hiervoor neemt u op in het projectplan.

¹ De definities van 'bouwmaschine' en 'emissieloos' vindt u in artikel 1.1 van de regeling.

2.3. Wie mag aanvragen?

U kunt SSEB Innovatie aanvragen als u een in Nederland gevestigde onderneming bent of een samenwerkingsverband van die ondernemingen of een samenwerkingsverband met een niet-gouvernementele organisatie of een publiek-gefinancierde onderzoeksorganisatie. Een van de deelnemende ondernemingen dient te worden aangewezen als penvoerder.

Een subsidieaanvraag kan niet worden ingediend door een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Verder geldt, dat onder samenwerking wordt verstaan dat de deelnemers voor eigen rekening en risico aan het project deelnemen. Een zeer onevenwichtige samenwerking in termen van financiële of inhoudelijke bijdragen aan het project, kan leiden tot afwijzing of tot een lagere beoordeling.

Bij een haalbaarheidsstudie geldt dat de aanvragende onderneming of het samenwerkingsverband in staat moet zijn om de experimentele ontwikkeling, die onderwerp is van de haalbaarheidsstudie, uit te voeren. Bij 2.3 is uitgelegd hoe u dit kunt aantonen.

Vaak wordt een project uitgevoerd door verschillende partijen. In die gevallen vraagt u aan als samenwerkingsverband en is één partij als penvoerder verantwoordelijk voor de communicatie met RVO en de verdeling van de ontvangen subsidiegelden over de betrokken partijen.

2.4. Ben ik een MKB-onderneming?

Om te toetsen of uw bedrijf of dat van een van uw partners een MKB-onderneming is, gebruikt u de online MKB-toets van de Europese Commissie. Meer uitleg hierover vindt u op:

www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/subsidiespelregels/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/aanvraag-indienen/mkb-toets

2.5. Ben ik een onderzoeksorganisatie?

Een onderzoeksorganisatie is een entiteit (zoals universiteit of onderzoeksinstelling, agentschap voor technologieoverdracht, innovatie-intermediair, entiteit voor fysieke of virtuele onderzoeksgerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, of met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht. Wanneer dit soort entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet voor de financiering, de kosten en de inkomsten van die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd.

Ondernemingen die een beslissende invloed op dit soort entiteiten kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang hebben tot de onderzoekscapaciteit van deze entiteit of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten.

2.6. Afwijzingsgronden

Uw subsidieaanvraag wordt, onder andere op basis van artikel 11 en 12 van het Kaderbesluit IenM², in ieder geval afgewezen als:

- uw aanvraag voor een project experimentele ontwikkeling bij RVO binnenkomt na 17:00 uur op 29 augustus 2024, de dag dat de regeling sluit;
- uw aanvraag voor een project experimentele ontwikkeling na sluiting van de tender niet compleet is.
- uw aanvraag voor een haalbaarheidsstudie niet compleet is op 31 oktober 2024, 12:00.
- er geen budget meer is op het moment dat uw aanvraag haalbaarheidsstudie compleet is ingediend;
- de werkzaamheden aan het project reeds zijn gestart voordat de aanvraag voor dat project is ingediend. Dat geldt ook als u verplichtingen bent aangegaan betreffende de

² http://wetten.overheid.nl/BWBR0036381/2015-07-01#Hoofdstuk6_Artikel12

levering van voertuigen of infrastructuur voor het moment van indiening van de subsidieaanvraag (ook als deze kosten nog niet betaald zouden zijn);

- er al een SSEB-Innovatiesubsidie is verstrekt voor hetzelfde project; Het is wel mogelijk om SSEB Aanschaf aan te vragen voor de machines die u binnen het project inzet. U kunt voor deze machines dan geen innovatiesubsidie meer aanvragen, maar wel voor de overige projectkosten.
- er sprake is van ongeoorloofde cumulatie van steun (andere overheidsbijdragen of -subsidies) als bedoeld in artikel 8 van de Algemene groepsvrijstellingsverordening die de maximale steunintensiteit overschrijdt;
- de subsidieverstrekking niet in overeenstemming is met enige andere bepaling in de Algemene groepsvrijstellingsverordening;
- een project experimentele ontwikkeling minder dan 70 punten heeft behaald in de rangschikking;
- voor uw projectaanvraag niet kan worden aangetoond dat er overleg is geweest of gedurende het project zal zijn over toelating met de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) of Inspectie Leefomgeving en Transport, als toelating tot weg, spoor of water essentieel is voor het project;
- er onvoldoende vertrouwen bestaat dat de betrokkenen het project kunnen financieren of er is onvoldoende vertrouwen dat de betrokkenen de capaciteiten hebben om het project uit te voeren;
- u subsidie aanvraagt voor een project haalbaarheidsstudie maar niet in staat wordt geacht om de resultaten daarvan zelf in een project experimentele ontwikkeling voort te zetten;
- er onvoldoende vertrouwen bestaat in de technische of economische haalbaarheid van het project;
- de activiteiten onvoldoende bijdrage leveren aan de doelstelling van de regeling.
- er sprake is van een onderneming of organisatie, bedoeld in artikel 4.5, in financiële problemen als bedoeld in artikel 2, achttiende lid, van de Algemene groepsvrijstellingsverordening;
- er sprake is van een aanvrager, tegen wie een bevel tot terugvordering uitstaat als bedoeld in artikel 1, zesde lid, onderdeel a, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;

3. Beoordeling van de projectaanvragen

3.1. Wijze van verdeling

De SSEB Innovatie kent twee manieren waarop de verschillende projectsoorten beoordeeld worden.

1. Op volgorde van binnenkomst van de aanvragen (wie het eerst komt, eerst maalt)

Subsidieaanvragen voor *haalbaarheidsstudies* worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst. Nadat uw aanvraag compleet is, is de beoordelingstermijn maximaal dertien weken. Deze termijn kan eenmalig met dertien weken worden verlengd.

De dag van binnenkomst van de aanvragen is leidend bij het toekennen van projecten, en niet het tijdstip van binnenkomst. Als op een bepaalde dag meerdere complete aanvragen zijn binnengekomen die gezamenlijk het subsidieplafond overschrijden, wordt middels loting de volgorde van toekenning van de projecten bepaald.

2. Door rangschikking van de aanvragen (tender)

Subsidieaanvragen voor *experimentele ontwikkelingen* (technische ontwikkeling en praktijkervaring) worden door adviseurs van RVO beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria in sectie 3.2 – zie ook bijlage 2 van de SSEB zoals gepubliceerd in de Staatscourant.

Ondanks dat er twee projecttypen zijn, gaat het in beide projecttypen om een *Project Experimentele Ontwikkeling*, volgens de AGVV³ en in de rangschikking concurreren deze met elkaar.

Projecten die minder dan 70 punten scoren, worden afgewezen als kwalitatief onvoldoende. Projecten die voldoende punten behalen, krijgen subsidie op volgorde van de rangschikking naar hoogste puntenaantal totdat het beschikbare subsidiebudget op is.

Als twee of meer aanvragen voor projecten op dezelfde plaats in de rangschikking terechtkomen wordt door middel van loting de definitieve plaats in de rangschikking bepaald.

Let op: RVO start met de beoordeling van de compleet ingediende projecten vanaf de sluitingsdatum. In 2024 is dat op 29 augustus 2024 17:00. De beoordelingstermijn is vervolgens dertien weken vanaf sluitingsdatum van de tender. Deze termijn kan eenmalig met dertien weken worden verlengd.

³ De algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) vindt u op:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:187:FULL&from=EN>

3.2. Beoordelingscriteria projecten experimentele ontwikkeling

Projecten experimentele ontwikkeling worden beoordeeld op basis van de criteria Onderwerp, Impact en Kwaliteit. Deze criteria en het aantal te behalen punten vindt u in de bijlagen. De criteria vormen ook de basis voor de vragen in het modelprojectplan dat u voor het indienen van een subsidieaanvraag moet gebruiken.

Zoals eerder genoemd kent het project experimentele ontwikkeling twee subtypen: *technische ontwikkeling* en *praktijkervaring*. Het maximaal aantal te behalen punten (100 punten) is voor beide projecttypen gelijk, maar het per criterium te behalen aantal punten kan verschillen. Bij technische ontwikkeling zijn voor *samenwerking* bijvoorbeeld maximaal 5 punten te behalen, bij een project praktijkervaring zijn dit maximaal 15 punten.

RVO gebruikt de volgende criteria om uw aanvraag te beoordelen:

Technische ontwikkeling. Bij een project technische ontwikkeling beoordelen wij de mate waarin het project door technische ontwikkeling bijdraagt aan een versnelling van de beschikbaarheid en/of inzetbaarheid van emissieloze bouwmachines in Nederland. Een project scoort hoger naarmate het projectplan de achtergrond van het probleem, de probleemdefinitie, de daaruit voortvloeiende doelstellingen, de gehanteerde aanpak, en het beoogde resultaat van het project beter beschrijft. Bijvoorbeeld op een duidelijke, concrete, realistische en meetbare wijze.

Praktijkervaring. Bij een project praktijkervaring beoordelen wij de mate waarin het project leidt tot praktische kennis over de inzet van emissieloze bouwmachines in samenhang met de realisatie van laad- of tankvoorzieningen. Ook de overige aspecten die komen kijken bij het bouwproces, denk aan de rolverdeling, verzekeringen, contracten, opleiding, regelgeving, et cetera dienen te worden belicht in het projectplan. De mate waarin hiermee verband houdende uitdagingen en knelpunten worden geïdentificeerd en geadresseerd binnen het project heeft invloed op de score.

NO_x-reductie. De mate waarin het project leidt tot een reductie in de NO_x-uitstoot in de bouwsector. Een uitgebreide toelichting van dit criterium vindt u onder 3.3 en in bijlage 2.

Vervolgpotentieel. De mate waarin het projectresultaat een vervolg kan krijgen in nieuwe projecten van de projectpartners en partijen die niet bij het project betrokken zijn en de bijdrage die dit (binnen 1 jaar na afloop van het project) levert aan de doelstelling van de regeling, in het bijzonder NO_x-reductie in de bouwsector. Een project scoort hoger op het criterium naarmate u concrete ideeën heeft over het vervolgpotentieel en de effecten op de reductie van de emissie van NO_x voor de projectdeelnemers, en het herhalingspotentieel in andere projecten binnen of buiten de sector groter zijn. Dit vraagt om een goede onderbouwing, waar mogelijk kwantitatief, van de aannames en inschatting.

Kennisoverdracht. De mate waarin het project leidt tot kennisoverdracht tussen projectpartners en opgedane kennis en inzichten tevens beschikbaar komen voor stakeholders binnen en buiten de bouwsector. Een project scoort hoger op het criterium naarmate het project bijdraagt aan publieke kennis en inzichten over de technologie, door bijvoorbeeld aantoonbaar de betrokkenheid van hogescholen en universiteiten mee te nemen of vakinhoudelijk te communiceren. Een duidelijke omschrijving van de te verwachten communicatie naar relevante doelgroepen in het projectplan levert eveneens punten op.

Kwaliteit van de doelstellingen. De kwaliteit van de doelstellingen van het project in relatie tot de doelstellingen van de regeling: innovatie, technologie-, en kennisontwikkeling gericht op een reductie van de emissie van NO_x, CO₂, en fijnstof (PM_{2,5} en PM₁₀) in de bouwsector (zie art. 1.2 c van deze regeling). Er wordt ook beoordeeld of een project daadwerkelijk vernieuwend is in de markt en voor de regeling en wat de kwaliteit is van de inhoud en aanpak van het project.

Een project scoort hoger naarmate het projectplan de achtergrond van het probleem, de probleemdefinitie, en de daaruit voortvloeiende doelstellingen van het project beter beschrijft, bijvoorbeeld op een duidelijke, concrete, realistische en meetbare wijze.

Een project scoort daarnaast ook hoger op dit criterium naarmate het innovatiever is en een hogere onderzoekskwaliteit en vernieuwing in zich bergt. Het kan gaan om een nieuwe technologie met betrekking tot producten, processen of diensten, of om een wezenlijke vernieuwing of wezenlijk nieuwe toepassingen van een bestaande technologie. De maatstaf hiervoor is de internationale/nationale stand van de techniek, onderzoek en eventuele concurrerende alternatieven op de markt. Wel geldt dat de technische risico's die aan een project verbonden zijn beheersbaar dienen te zijn. Een duidelijke omschrijving van de nog verwachte technologische stappen, risico's en beheersmaatregelen levert punten op. Evenals een reële aansluiting op de hoofddoelstelling van de regeling: reductie in de NO_x-uitstoot in de bouwsector.

Snelheid van het project. De mate waarin het project, met behoud van kwaliteit, op korte termijn tot resultaten leidt en daarmee bijdraagt aan het versnellen van de ontwikkeling en/of inzetbaarheid van emissieloze bouwmachines eventueel gecombineerd met oplaad- en tankinfrastructuur (zie art. 4.1 a van de SSEB).

Projectmanagement. De kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering van het project, opvolging en rapportage, risicobeheer, financieel management en stakeholdermanagement. Een project scoort hoger naarmate deze aspecten helder en volledig zijn omschreven. Ook krijgt een project meer punten als de planning helder en realistisch is.

Begroting en financiële effectiviteit. De kwaliteit van de begroting, en in de onderbouwing hoe de deelnemers hun eigen aandeel in het project kunnen financieren. De verhouding tussen de opgevoerde kosten, de omschreven activiteiten, de geplande duur en de impact van het project. Een project scoort hoger op het criterium begroting naarmate de beschikbare middelen effectiever of efficiënter ingezet worden. Om te voorkomen dat er onnodig veel projectkosten opgevoerd worden, wordt bij de beoordeling meegewogen welke invloed het project kan hebben op het bereiken van de doelstellingen van de regeling en of dat in verhouding staat tot de totale subsidiabele projectkosten die opgevoerd worden. Ook dient per partner onderbouwd te worden hoe het eigen aandeel in de projectkosten gefinancierd wordt.

Samenwerking. De mate en wijze van samenwerking tussen verschillende (keten)partners, en de bijdrage die dit levert aan de kwaliteit van het project. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de samenwerking wordt gekeken naar of de voor het project noodzakelijke partijen betrokken zijn (betrokkenheid van de waardeketen), of de kwaliteit van de samenwerkingspartners (beschikbaarheid van de benodigde kennis) voldoende is om het project goed uit te voeren en of de inbreng van elke deelnemer duidelijk is. Projecten waarbij de keten betrokken is (producent/ontwikkelaar, leverancier en gebruiker) scoren over het algemeen hoger in de rangschikking dan projecten waarin een ketenpartij mist, met name als dat de eindgebruiker is.

3.3.Toelichting berekening NO_x-reductie (beoordelingscriterium 3)

Bij het invullen van het modelprojectplan voor projecten experimentele ontwikkeling vragen wij u om te bepalen wat de bijdrage van het project is aan het verminderen van NO_x-uitstoot in de bouwsector in 2030. Dit is een van de criteria waar we uw project op beoordelen.

Om deze vraag te beantwoorden kunt u gebruikmaken van emissiecijfers en een prognose van het verwachte aantal emissieloze machines in 2030 op basis van TNO-onderzoek. **Op het moment van publicatie van deze handleiding zijn deze emissiecijfers en prognose nog niet beschikbaar.** U vindt ze binnenkort maar uiterlijk begin mei 2024 als pdf bij deze handleiding op www.rvo.nl/sseb-innovatie. U vindt in die pdf dan ook een rekenvoorbeeld dat u helpt bij het beantwoorden van deze vraag in het projectplan.

4. Projectkosten en hoogte subsidie

4.1. Welke kosten komen in aanmerking?

Als subsidiabele projectkosten komen de kosten in aanmerking die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan een project. Subsidie wordt berekend in overeenstemming met de geldende onderdelen van artikel 25 van de algemene groepsvrijstellingsverordening. Voor het bepalen van de subsidiabele kosten maakt u gebruik van de modelbegroting. Deze vindt u op <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sseb/experimentele-ontwikkeling> Er is een aparte modelbegroting voor projecten experimentele ontwikkeling en voor haalbaarheidsstudies. Lees naast deze handleiding ook de toelichting in deze modelbegrotingen goed door.

Projectkosten voor projecten haalbaarheidsstudie

De kosten die voor een project haalbaarheidsstudie in aanmerking komen conform artikel 25, lid 4, van de AGVV, zijn de kosten van de studie bestaande uit:

- Loonkosten, waarbij de volgende methodieken worden geaccepteerd:
 1. Integrale kostensystematiek (kijk voor de voorwaarden op www.rvo.nl/subsidiespelregels)
 2. Loonkosten + 50% opslagsystematiek
 3. Vast uurtarief van € 60,00;
- Kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen;
- Kosten van uitbesteding (kosten derden).

Deze posten staan hieronder toegelicht.

Projectkosten voor projecten experimentele ontwikkeling

De kosten die bij experimentele ontwikkeling in aanmerking komen conform artikel 25, derde lid, van de AGVV (Algemene Groepsvrijstellingsverordening), zijn:

- personeelskosten verbonden aan het project;
- , waarbij de volgende methodieken worden geaccepteerd:
 1. integrale kostensystematiek (kijk voor de voorwaarden op www.rvo.nl/subsidiespelregels)
 2. loonkosten + 50% opslagsystematiek
 3. vast uurtarief van € 60,-;
- afschrijvingskosten van apparatuur en uitrusting gedurende het project;
- afschrijvingskosten van gebouwen en gronden gedurende het project;
- kosten van contractonderzoek, kennis en octrooien evenals kosten voor consultancy en gelijkwaardige diensten verbonden aan het project, en
- bijkomende algemene kosten en andere operationele uitgaven, waaronder die voor materiaal, leveranties en dergelijke producten verbonden aan het project.

Deze posten worden hier onder toegelicht.

4.2. Toelichting op de posten

De integrale kostensystematiek (IKS)

IKS is een manier om directe en indirecte kosten toe te rekenen aan kostendragers, zoals arbeidsuren of machine-uren. Deze kosten houden verband met, en zijn noodzakelijk voor het uitvoeren van de activiteiten waarvoor u subsidie aanvraagt. U kunt dus niet alle kosten van de bedrijfsvoering via de IKS toerekenen aan kostendragers.

Een IKS is niet hetzelfde als het eenvoudigweg delen van alle kosten door de werkbare uren. De kosten moeten via controleerbare verdeelsleutels aan de kostendragers worden toegerekend. Een voorwaarde is dat u uw IKS stelselmatig gebruikt in uw bedrijf of organisatie.

In deze systematiek zijn de subsidiabele kosten:

- De loonkosten van de projectmedewerkers berekend aan de hand van het IKS-tarief van de functiegroep.

- Aan derden betaalde kosten voor zover deze geen deel uitmaken van IKS-tarief. Deze kosten moeten in uw administratie duidelijk terug te vinden zijn (facturen) en moeten direct verbonden zijn aan het project.

Wilt u voor het eerst gebruikmaken van IKS bij een subsidieaanvraag? Stuur dan de Eigen verklaring naar iks@rvo.nl. Wij toetsen aan de hand van de door u ingevulde Eigen verklaring of uw IKS bruikbaar is bij subsidieprojecten. De toetsing is eenmalig, tenzij uw IKS verandert. Zonder een goedkeuring van uw IKS-berekening kunt u geen gebruik maken van deze systematiek.

De loonkosten-plus-50%-opslag-systematiek

In deze methodiek zijn de subsidiabele kosten:

- De directe loonkosten van projectmedewerkers. Het uurtarief berekent u door de directe loonkosten te delen door het aantal productieve uren per jaar dat in uw organisatie gangbaar is.
- Een opslag van 50% over de directe loonkosten als vergoeding voor de indirecte of overheadkosten van uw organisatie, bijvoorbeeld indirecte loonkosten en kosten voor huisvesting, kantoorapparatuur en binnenlandse reizen.
- Kosten van machines en apparatuur. Het betref alleen afschrijfkosten met dezelfde afschrijfperiode (minimaal 5 jaar) die u ook in de eigen boekhouding hanteert.
- Kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen.
- Overige aan derden verschuldigde kosten (uitbesteding), denk bijvoorbeeld aan engineeringkosten of kosten voor externe laboratoriumanalyses.

U houdt in uw administratie het aantal gewerkte projecturen met de bijbehorende loonkosten van uw medewerkers bij. Daarnaast houdt u de kosten van apparatuur, materialen en derden (facturen) bij. Deze moeten direct verbonden zijn aan het project.

Vast uurtarief van € 60,-

In deze systematiek zijn de subsidiabele kosten:

- Een vast uurtarief per gewerkt uur van € 60. Het vaste uurtarief is een vergoeding voor de loonkosten/ arbeidskosten en de indirecte-, of overheadkosten van uw organisatie, bijvoorbeeld huisvestingskosten, kosten van kantoorapparatuur en kosten van binnenlandse reizen.
- Kosten van machines en apparatuur. Het betref alleen afschrijfkosten met dezelfde afschrijfperiode (minimaal 5 jaar) die u ook in de eigen boekhouding hanteert. Als de apparatuur na afloop van het project geen restwaarde meer heeft, motiveert u dat in de begroting.
- Kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen.
- Overige aan derden verschuldigde kosten (uitbesteding), denk bijvoorbeeld aan engineeringkosten of kosten voor externe laboratoriumanalyses.

4.3.Administratie loonkosten

In uw administratie moeten het aantal gewerkte uren door uw projectmedewerkers en de kosten van apparatuur, materialen en derden (facturen) duidelijk terug te vinden zijn. Deze moeten direct verbonden zijn aan het project. Een verantwoording over de werkelijke loonkosten van de medewerkers die aan het project werken is niet nodig.

4.4.Financiering, BTW en niet-subsidiabele kosten

Financiering eigen aandeel in de projectkosten

In alle projecten is er bij de beoordeling aandacht voor de bijdrage die u zelf moet betalen. Als u uw eigen financiële bijdrage niet op tijd kunt leveren, is de kans groot dat het project mislukt of pas veel later (meer dan een half jaar) van start kan gaan. Daarom wordt het project afgewezen als er onvoldoende vertrouwen is in de financiële haalbaarheid.

U geeft in het projectplan aan hoe elke deelnemer de eigen bijdrage gaat financieren. Voor onderbouwing van de financiering stuurt u bewijsstukken op, zoals een recente jaarrekening of een investeringsovereenkomst. U financiert de eigen bijdrage met bijvoorbeeld:

1. eigen middelen/ eigen vermogen: de deelnemer heeft voldoende financiële middelen en/ of inkomsten om het project te financieren. Aantoonbaar door onder andere een bankafschrift of jaarrekening;

2. lening en/ of investering: de deelnemer heeft definitieve toezeggingen van lening en/ of investering waarmee het project kan worden gefinancierd. Aantoonbaar door een bankverklaring of een verklaring van iemand die u geld leent of samen met u investeert in het project. In de verklaringen van uw bank of investeerder mag als voorwaarde staan dat RVO subsidie verstrekt.;
3. subsidieverstrekingen van andere bestuursorganen zoals gemeenten, provincies of de Europese commissie: een cumulatie - samenloop subsidies (stapeling) is meestal maar beperkt mogelijk door cumulatie- of uitsluitingsbepaling. Aantoonbaar door een beslissing op betreffende subsidieaanvraag. Heeft u deze nog niet? Stuur dan een kopie van het aanvraagformulier.

BTW

Bent u btw-plichtig, dan mag u de btw niet opnemen in deze subsidiebegroting. U verrekent de btw in uw aangifte omzetbelasting. Wanneer u niet btw-plichtig bent, is het mogelijk de btw over bepaalde kostenposten mee te nemen in de begroting.

Niet-subsidiabele kosten

Niet subsidiabel zijn onder andere de kosten voor een controleverklaring, binnenlandse reiskosten en administratief projectmanagement. Ook kosten waarvoor u de aankoopverplichting al bent aangegaan voorafgaand aan de start van het project zijn niet subsidiabel. Evenals kosten gemaakt na de einddatum van uw project.

Kosten voor projectmanagement zijn alleen subsidiabel als deze direct inhoudelijk betrekking hebben op het project zelf. Vermijd daarom algemene termen als projectmanagement en overhead, maar vermeld specifiek op welke inhoudelijke werkzaamheden de kosten van toepassing zijn. U loopt anders het risico dat deze posten worden geschrapt.

4.5. Maximum subsidiepercentages, bedragen en projectduur

Maximale subsidiebedragen

Per projectsoort gelden de volgende maximale subsidiebedragen en aantal aanvragen:

Projectsoort	Maximaal subsidiebedrag (euro)	Maximum aanvragen per aanvraagperiode
1) experimentele ontwikkeling (technische ontwikkeling en praktijkervaring)	1.000.000 (totaal)	2
2) haalbaarheidsstudie	50.000 (per aanvraag)	3

Maximaal toegestane subsidiepercentages

Voor de verschillende projectsoorten gelden de volgende maximale subsidiepercentages en opslagen⁴. Uw aanvraag mag lager zijn dan het maximum percentage.

De genoemde maxima betekenen dat er meestal geen ruimte is voor andere subsidies, zonder deze maxima te overschrijden. Ontvangt u toch andere subsidies? Dan bent u er zelf verantwoordelijk voor dat u die opgeeft en uw aanvraag zo aanpast dat uw maximale te ontvangen subsidie binnen de onderstaande maxima blijft. RVO controleert uw aanvraag hierop en past die eventueel aan. Als u een andere subsidie heeft aangevraagd, maar nog niet zeker weet of u die subsidie ook krijgt, meldt u ons dat in uw aanvraag. Ontvangt u uw andere subsidie tijdens de loop van het project, dan verrekent u het ontvangen bedrag aan het einde van het project in uw verzoek tot vaststelling.

⁴ Dit is conform het maximum percentage zoals genoemd in artikel 25 lid 5 t/m 7 van de AGVV.

Projectsoort	Experimentele ontwikkeling	Haalbaarheidsstudie
SUBSIDIEPERCENTAGES		
Experimentele ontwikkeling (EO)	25%	-
Haalbaarheidsstudie	-	50%
OPSLAGEN		
Opslag voor kleine en middelgrote ondernemers op alle subsidiabele activiteiten.	10%	10%
Opslag voor ondernemers op experimentele ontwikkeling indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan: - de projectresultaten worden ruim verspreid via conferenties, publicaties, openaccess-repositories, of gratis of opensourcesoftware. Of - er sprake is van samenwerking tussen ondernemers waarbij geen van de ondernemers meer dan 70 procent van de subsidiabele projectkosten voor haar rekening neemt en minimaal 1 deelnemer in het samenwerkingsverband een MKB-ondernemer is. De ondernemer voert zelf activiteiten uit in het project. Of - er sprake is van samenwerking tussen een onderneming en één of meer organisaties voor onderzoek en kennisverspreiding, waarbij deze organisaties ten minste 10% van de in aanmerking komende kosten dragen en het recht hebben hun eigen onderzoeksresultaten te publiceren.	15%	

Maximale projectduur

Per projectsoort geldt de volgende maximale projectduur:

Projectsoort	Maximale projectduur
1) experimentele ontwikkeling	2 jaar
2) haalbaarheidsstudie	6 maanden

5. De aanvraagprocedure in stappen

Stap 0 (niet verplicht) – Benader RVO met een projectidee

Als u nog niet goed weet of u voor subsidie in aanmerking komt, dan is het verstandig om uw projectidee voor te leggen aan RVO voordat u het aanvraagformulier invult en een projectplan opstelt. U krijgt dan advies van RVO. Doe dit tijdig zodat RVO nog tijd heeft om op uw projectidee te reageren. Het projectideeformulier vindt u op [SSEB - Experimentele Ontwikkeling](#) of [SSEB - Haalbaarheidsstudie](#). Wij raden u sterk aan van deze mogelijkheid gebruik te maken.

Stap 1 – Stel uw aanvraag op

Voor het opstellen van uw aanvraag dient u gebruik te maken van het model projectplan en de modelbegroting. Deze vindt u op [SSEB - Experimentele Ontwikkeling](#) of [SSEB - Haalbaarheidsstudie](#).

U moet ook een aantal bijlagen aanleveren. Verzamel deze op tijd, u heeft mogelijk gegevens of handtekeningen nodig van uw projectpartners. Een overzicht van de documenten die u moet aanleveren vindt u in hoofdstuk 6 van deze handleiding.

Stap 2 – Dien uw subsidieaanvraag in, op tijd

Dien uw aanvraag voor SSEB Innovatie op tijd in. Als uw aanvraag te laat binnenkomt of na sluiting niet compleet is, wordt deze afgewezen. Houd u er ook rekening mee dat het zo druk kan zijn op de laatste dag van de tender dat daardoor de digitale omgeving niet meer (optimaal) werkt.

U kunt een aanvraag voor een project *experimentele ontwikkeling* indienen tijdens de openstellingstermijn van 5 maart 2024 9:00 tot en met 29 augustus 2024 17:00.

Voor een project *haalbaarheidsstudie* kunt u een aanvraag indienen van 5 maart 2024, 9.00 uur tot en met 31 oktober 2024, 12.00 uur.

U dient uw subsidieaanvraag in via het eLoket. Meer informatie over het inloggen vindt u op [de RVO website](#). Om in te kunnen dienen heeft u een [eHerkenningsmiddel](#) nodig. U heeft minimaal betrouwbaarheidsniveau EH3 nodig.

Vraag dit tijdig aan: dit kost een aantal werkdagen! Een stappenplan voor het aanvragen van eHerkenning vindt u op: <https://www.eherkenning.nl/inloggen-met-eherkenning/middel-aanvragen>

Stap 3 - Is uw aanvraag volledig?

Als uw aanvraag binnenkomt, krijgt u van ons een ontvangstbevestiging en controleren wij of alle benodigde stukken aangeleverd zijn, zie ook hoofdstuk 6. Als een aanvraag onvolledig is, wordt deze afgewezen.

Op volgorde van binnenkomst (haalbaarheidsstudie)

Als de aanvraag niet compleet is, wordt deze afgewezen, maar zolang de openstellingstermijn nog niet verstreken is, kunt u opnieuw de aanvraag volledig indienen. De ontvangstdatum van de volledige aanvraag geldt dan als datum 'volledig'. Houd er rekening mee dat zo lang uw aanvraag niet volledig is, wij voorrang geven aan aanvragen die wel volledig zijn. U kunt met het indienen van een niet volledige aanvraag dus geen 'plaats' reserveren.

Tender (Experimentele ontwikkeling)

U krijgt na de sluiting van de tender géén mogelijkheid meer om ontbrekende gegevens aan te vullen. De reden hiervoor is dat het aanbieden van een herstelmogelijkheid niet strookt met het gelijkheidsprincipe van een tender. Alleen als uw aanvraag volledig is, nemen we uw aanvraag in behandeling.

RVO stuurt alle correspondentie die op uw subsidieaanvraag volgt naar de aanvrager en/of penvoerder, of indien u dat heeft aangegeven, naar een intermediair.

Stap 4 - Toetsing aan de vereisten

Vervolgens toetsen wij of uw aanvraag voldoet aan de formele vereisten van de regeling. Is dit het geval, dan komt uw project in aanmerking voor beoordeling. Is dit niet het geval, dan wordt uw aanvraag afgewezen.

Stap 5 - Beoordeling van de aanvraag

Beoordeling op volgorde van binnenkomst

RVO beoordeelt aanvragen voor een project *haalbaarheidsstudie* op volgorde van binnenkomst. Daarbij geldt de datum dat uw aanvraag volledig is. Als uw project aan de inhoudelijke vereisten voldoet, beoordelen we uw aanvraag positief. U kunt subsidie krijgen tot het beschikbare budget is uitgeput.

Als het budgetplafond wordt overschreden op een dag dat er meerdere aanvragen zijn ingediend, dan wordt door middel van loting de volgorde bepaald waarin de aanvragen die op deze dag zijn ingediend worden behandeld. Het tijdstip van indiening op deze dag doet niet ter zake, behalve op de sluitingsdatum (31 oktober 2024), dan moet uw aanvraag voor 12:00 uur zijn ingediend.

Beoordeling door rangschikking op de beoordelingscriteria

Aanvragen voor een project *experimentele ontwikkeling* worden beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria. Alle projecten krijgen hiervoor een score. Projecten die onvoldoende scores, worden afgewezen. Vervolgens kennen we subsidie toe aan projecten in volgorde van de hoogste tot de laagste totaalscore, totdat het budget uitgeput is. Als twee of meer aanvragen voor projecten op dezelfde plaats in de rangschikking terechtkomen wordt door loting de definitieve plaats in de rangschikking bepaald.

Het komt regelmatig voor dat we begrotingen bijstellen, bijvoorbeeld omdat niet alle opgevoerde kosten subsidiabel zijn.

Stap 6 - Uitsluitel over toekenning of afwijzing

De beoordeling voor een *experimentele ontwikkeling* is maximaal dertien weken na de sluitingsdatum van de tender.

De beoordelingstermijn voor een *haalbaarheidsstudie* is maximaal dertien weken na indiening van de aanvraag.

In beide gevallen kan de beoordelingstermijn maximaal één keer met dertien weken worden verlengd.

Wat gebeurt er als uw aanvraag wordt afgewezen?

Als uw subsidieverzoek wordt afgewezen, ontvangt u hiervan ook schriftelijk bericht in de vorm van een beschikking. U krijgt telefonisch een nadere toelichting. Afhankelijk van de reden voor afwijzing, bekijken wij samen met u of er andere financiële ondersteuningsmogelijkheden zijn bij RVO. Let op: al gemaakte kosten komen bij een eventuele tweede indiening niet voor ondersteuning in aanmerking.

6. Onderdelen van de subsidieaanvraag

6.1. Overzicht projectdocumenten en bijlagen

Een subsidieaanvraag bestaat uit verschillende onderdelen, die in paragraaf 6.2 toegelicht worden. Per projectsoort zijn de volgende bijlagen verplicht:

1) Project experimentele ontwikkeling (technische ontwikkeling en praktijkervaring)

- Het aanvraagformulier (voor de penvoerder)
- Bijlage 1: Machtigingsformulier (voor deelnemers in een samenwerkingsverband)
- Bijlage 2: Projectplan
- Bijlage 3: Begroting
- Bijlage 4: Overige bijlage(n) (zie toelichting hier onder)

2) Project haalbaarheidsstudie

- Het aanvraagformulier (voor de penvoerder)
- Bijlage 1: Machtigingsformulier (voor deelnemers in een samenwerkingsverband)
- Bijlage 2: Projectplan
- Bijlage 3: Begroting
- Bijlage 4: Overige bijlage(n) (zie toelichting hier onder)

Dien uw aanvraag in via eLoket en voeg de gevraagde bijlagen toe.

6.2. Toelichting bijlagen

Het aanvraagformulier

De penvoerder of zijn intermediair vult in eLoket het aanvraagformulier in en ondertekent deze met een digitale handtekening (eHerkenning). Als een intermediair de aanvraag voor de penvoerder indient, moet u wel in bezit zijn van de machtiging van de intermediair.

Bijlage 1: Projectplan

Uw subsidieaanvraag beoordelen we inhoudelijk op basis van het projectplan. Hiervoor is een modelprojectplan beschikbaar. Dit vindt u op [SSEB - Experimentele Ontwikkeling](#) of [SSEB - Haalbaarheidsstudie](#). Let u er op dat u het meest recente projectformat gebruikt bij uw indiening, het projectformat kan namelijk gewijzigd zijn ten opzichte van voorgaande jaren. mijn.rvo.nl/sseb-innovatie. U wordt geacht dit format te gebruiken bij de indiening.

Bijlage 2: Begroting

Via [SSEB - Experimentele Ontwikkeling](#) of [SSEB - Haalbaarheidsstudie](#) is een begrotingsmodel beschikbaar. Vul voor elke deelnemer een werkblad in de begroting in.

Bijlage 3: MKB toets

Om te bepalen of een projectdeelnemer een MKB-ondernemer is, wordt uitgegaan van de MKB definitie van de Europese Commissie. Zie <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/subsidiespelregels/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/aanvraag-indienen/mkb-toets>

Bijlage 4: Machtigingsformulier (aanmelding en machtiging)

Als er sprake is van een samenwerkingsverband, stuurt u van elke deelnemer een machtigingsformulier mee. Iedere deelnemer ondertekent dit formulier en machtigt hiermee de penvoerder voor de subsidieaanvraag en verdere correspondentie hierover. Dit formulier vindt u via de link: [Standaardformulieren Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies \(rvo.nl\)](#)

Bijlage 5: Samenwerkingsovereenkomst van het samenwerkingsverband

Wanneer sprake is van samenwerking, zoals beschreven in paragraaf 2.4, voegt u een samenwerkingsovereenkomst toe. Deze is vormvrij. Op de website van RVO vindt u ook een richtlijn voor het maken van een samenwerkingsovereenkomst. Deze kunt u ook gebruiken. Deze is te vinden via [Samenwerking en kennisoverdracht \(rvo.nl\)](https://www.rvo.nl/nl/onderzoek-en-ontwikkeling/samenwerking)

Bijlage 6: Onderbouwing financiering eigen aandeel

Bewijsstukken waaruit blijkt dat u uw eigen aandeel (en de deelnemers in uw project, hun eigen aandeel) in de financiering kunt voldoen. Zie paragraaf 4.4 voor mogelijkheden.

Bijlage 7: Overige bijlagen

Wij raden u aan om stukken die, indien van toepassing, belangrijk zijn voor het project mee te sturen, zoals:

- aangevraagde en/of verkregen vergunning(-en)
- rapporten ter onderbouwing van de technische of economische claims die u in het projectplan doet
- offertes
- uitbestedingsovereenkomst

7. Als uw project subsidie krijgt toegekend

Als uw project voor subsidie in aanmerking komt, ontvangt u hiervan schriftelijk bericht in de vorm van een beschikking. Hierin staat hoeveel subsidie u krijgt, welke voorwaarden er mogelijk nog gelden en aan welke bepalingen u moet voldoen.

Voorschotten

Het subsidiebedrag krijgt u in delen uitgekeerd. U krijgt automatisch een eerste voorschot binnen twee weken na verlening of na aanvang van de activiteiten, tenzij in de beschikking aanvullende voorwaarden zijn gesteld waaraan u eerst moet voldoen. U krijgt in totaal 90 procent van het subsidiebedrag via voorschotten. Het voorschotbedrag wordt lineair verdeeld per kwartaal over de gehele projectperiode bij deelnemers die meer dan € 200.000 subsidie ontvangen en bij projecten die langer dan een jaar duren. De voorschotten worden binnen twee weken na de start van een nieuw kwartaal automatisch uitbetaald.

De laatste 10 procent van het subsidiebedrag wordt na afsluiting, bij de vaststelling van het project uitbetaald.

Verplichtingen

Houd er rekening mee dat u aan een aantal verplichtingen moet voldoen als uw project subsidie krijgt. De belangrijkste zijn:

- U houdt een correcte en overzichtelijke projectadministratie bij en bewaart deze tot 5 jaar na vaststelling van de subsidie. Uit uw administratie is op een eenvoudige en duidelijke wijze af te leiden:
 - a) de aard, inhoud en voortgang van de verrichte activiteiten;
 - b) het aantal eenheden dat per kostendrager is besteed aan activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen;
 - c) het aantal uren dat per persoon is besteed aan activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen;
 - d) de berekening en samenstelling van het door u gebruikte uurtarief;
 - e) de specifiek ten behoeve van de activiteiten gemaakte kosten.
- U voert het project uit volgens het projectplan en de bepalingen in de beschikking.
- Kunt u niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen voldoen dan meldt u dit tijdig en in ieder geval voor de einddatum van uw project.
- Voor eventuele wijzigingen in de uitvoering van het project vraagt u vooraf schriftelijk toestemming aan RVO;
- Duurt het project langer dan een jaar, dan stelt u na 1 jaar een voortgangsrapportage op.
- Aan het eind van het project stuurt u ons binnen vier maanden een verzoek om de subsidie vast te stellen en een (openbaar) eindverslag;
- Een subsidieontvanger voegt bij de aanvraag tot subsidievaststelling voor een subsidie van € 125.000 of meer de volgende zaken toe:
 - o een financiële verantwoording;
 - o indien de gemaakte kosten 10% of meer afwijken van de onderbouwde begrotingspost van de aanvraag: een toelichting daarop;
 - o een controleverklaring.

Voortgangs- en eindrapportage

De voortgangs- en eindrapportage beschrijven in ieder geval:

- de mate waarin technologische belemmeringen zijn opgelost;
- de mate waarin organisatorische belemmeringen zijn opgelost;
- de mate waarin wet- en regelgeving als belemmerend is ervaren;
- de invloed die het project heeft gehad op energieverbruik, emissies, kostprijs en toepasbaarheid van de innovatieve techniek ten opzichte van het conventionele alternatief waarvoor deze in de plaats komt.

Bijlage 1 - Beoordelingscriteria en puntenverdeling

Criterion	Omschrijving	Punten Techn. ontw.	Punten Praktijk-ervaring
Onderwerp	TOTAAL:	20	20
	1. Technische ontwikkeling. De mate waarin het project door technische ontwikkeling bijdraagt aan een versnelling van de beschikbaarheid en/of inzetbaarheid van emissieloze bouwmachines in Nederland.	20	0
	2. Praktijkervaring. De mate waarin het project leidt tot praktische kennis over de inzet van emissieloze bouwmachines in samenhang met de realisatie van laad- of tankvoorzieningen en overige aspecten van het bouwproces zoals rolverdeling, verzekeringen, contracten, opleiding, regelgeving, etc. De mate waarin hiermee verband houdende uitdagingen en knelpunten worden geïdentificeerd en geadresseerd binnen het project.	0	20
Impact	TOTAAL:	50	40
	3. NO_x-reductie. De mate waarin het project leidt tot een reductie in de NO _x -uitstoot in de bouwsector. Zowel de directe NO _x -reductie per machine als de potentiële reductie van het machinepark in 2030 moet in de projectomschrijving aangegeven worden in ton NO _x -reductie.	20	10
	4. Vervolgpotentieel. Het potentieel dat het projectresultaat een vervolg krijgt in nieuwe projecten van de projectpartners en partijen die niet bij het project betrokken zijn en de bijdrage die dit (binnen 1 jaar na afloop van het project) levert aan de doelstelling van de regeling, in het bijzonder NO _x -reductie in de bouwsector.	20	20
	5. Kennisoverdracht. De mate waarin het project leidt tot kennisoverdracht en opgedane kennis en inzichten hierdoor beschikbaar komen voor stakeholders binnen en buiten de bouwsector.	10	10
Kwaliteit	TOTAAL:	30	40
	6. Kwaliteit van de doelstellingen. De kwaliteit van de doelstellingen van het project in relatie tot de doelstellingen van de regeling: technologie-, innovatie- en kennisontwikkeling gericht op een reductie van de emissie van NO _x , CO ₂ , en fijn stof (PM _{2,5} en PM ₁₀) in de bouwsector (zie art. 1.2 c van de SSEB regeling).	10	10
	7. Snelheid van het project. De mate waarin het project, met behoud van kwaliteit, op korte termijn tot resultaten leidt en daarmee bijdraagt aan het versnellen van de ontwikkeling en/of inzetbaarheid van emissieloze bouwmachines eventueel gecombineerd met oplaad en tankinfrastructuur (zie art. 4.1 a van de SSEB-regeling).	5	5
	8. Projectmanagement. De kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering van het project, opvolging en rapportage, risicobeheer, financieel management en stakeholdermanagement.	5	5
	9. Begroting en kosteneffectiviteit. De kwaliteit van de begroting, en in de onderbouwing dat de deelnemers hun eigen aandeel in het project kunnen financieren. De verhouding tussen de opgevoerde kosten, de omschreven activiteiten, de geplande duur en de impact van het project.	5	5
	10. Samenwerking. De mate en wijze van samenwerking tussen verschillende (keten)partners, en de bijdrage die dit levert aan de kwaliteit van het project.	5	15
	TOTAAL	100	100

Bijlage 2 - TNO-tabellen t.b.v. berekening verwachte NOx-reductie)

Deze bijlage wordt in mei 2024 beschikbaar gesteld op de RVO-website, zie daarvoor [SSEB - Experimentele Ontwikkeling](#)